

7/11800
GK 142

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sayı : 43252159
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - HSGM
HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANLIĞI
27/01/2020 12:11 - 43252159-610-307

00111154756

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17/06/2019 tarihli ve 43452547-120.07-489227 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Murat BAKAN tarafından verilen “Ankara Sitelerdeki çöp sorununa ilişkin” sorununa ilişkin” 7/11800 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı ektedir.
Arz ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Sağlık Bakanı

Ek : Önerge cevabı (2 Sayfa)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

İzmir Milletvekili Murat BAKAN tarafından verilen “Mikroplastiklerin halk sağlığına etkisinin araştırılmasına ilişkin” sorununa ilişkin” 7/11800 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Plastik malzemelerin kullanımı günümüzde ne kadar yaygın olsa da plastiklerin gündelik hayatımıza girişi 1940’lı yıllardan sonra olmuştur. Otomotiv, inşaat ve elektronik sektöründe kullanılan pek çok ürünün bileşiminde plastik olmakla birlikte; plastikler kozmetik sektöründe de kullanılmaktadır.

Plastik malzeme üretimi dünya genelinde son 60 yılda 560 kat artmıştır. Her yıl en az 300 milyon ton plastik malzeme üretilmekte ve bu miktarın yüzde 2’sinin (8 milyon ton) deniz ve okyanuslara karıştığı tahmin edilmektedir.

Sularda bulunan mikroplastikler, doğrudan kozmetik ürünlerden ya da sulara karışan plastik malzemelerin zamanla parçalanması sonucu açığa çıkmaktadır.

Bu parçacıklar atık sular ya da nehirler vasıtasıyla deniz ve okyanuslara karışmakta okyanus akıntıları ile de her yere taşınmaktadır. İnsan nüfusunun çok az olduğu kutuplarda bile kalıntıları bulunmaktadır.

Çeşitli ülkelerden toplanan 265 plastik ambalajlı şişe suyu markasının yüzde 90’ında plastik parçacıkları tespit edilmiş, yapılan laboratuvar testlerinde bir litre sudaki plastik parçacığı sayısının ortalama 325 olduğu belirlenmiştir.

Bir araştırma ekibi, geçen yıl dünya genelinde çeşitli ülkelerden toplanan çeşme suyu örneklerinde benzeri bir çalışma yapmış ve örneklerin yüzde 83’ünün plastik parçacıkları içerdiğini tespit etmiştir. Ayrıca, plastik ambalajlı şişe sularının çeşme sularına kıyasla iki katı daha çok plastik parçacığı içerdiği de belirlenmiştir.

2017’de yapılan bir çalışmaya göre; Avrupalılar her yıl yedikleri gıdalar vasıtasıyla bünyelerine 11 bin mikroplastik parçası almakta, alman parçaların yüzde 99’u dışarı atılmakta, yüzde 1’inin ise vücut tarafından absorbe edildiği tahmin edilmektedir. Bu rakamlara sular vasıtasıyla alınan mikroplastikler dahil değildir.

Her yıl deniz ve okyanuslara atılan plastik materyaller nedeniyle deniz suyundaki mikroplastik miktarı da sürekli artmaktadır. Bu, hem deniz canlıları ve hem de insanlar için zaman içinde açığa çıkan sağlık sorunlarının da artacağı anlamına gelmektedir.

Hem mikroplastik parçacıkları tarafından absorbe edilen toksik kimyasalların bebek ve çocuklarda hormonal sistem bozukluklarına yol açan en önemli kimyasal maddeler olması hem de mikroplastik kirliliğinin dünya genelinde gözleniyor olması gelecekte dünyayı çok ciddi sağlığı sorunlarının beklediğini göstermektedir. Bu bağlamda;

SORULAR:

1) Bakanlığınız, mikroplastiklerin neden olabileceği hastalıklara ve halk sağlığı açısından ne gibi sorunlar yaratabileceğine dair hangi çalışmaları yürütmektedir?

2) Konuyla ilgili yürütülmekte olan bir çalışma yoksa, halk sağlığı açısından olası tehlikelere karşı önlem alınması ve hazırlıklı olunması amacıyla Bakanlığınız harekete geçecek midir?

CEVAPLAR:

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kimyasallar yönetimine ilişkin çalışmaları kapsamında; insan sağlığı ve çevre için risk teşkil eden ve riskleri kontrol altına alınamayan 63 adet madde/madde grubu için kısıtlama/yasaklama koşulları belirlenmiştir.

Bu kapsamda; plastik materyallerden üretilen karışımların ve eşyaların içinde kullanılan ve kanserojen, mutajen ve üreme sistemine toksik zararlılık sınıflarına sahip olan kadmiyum, polisiklik

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

aromatik hidrokarbonlar (PAH) ve fitalatlar için de kısıtlama şartları belirlenmiştir. Bu doğrultuda; söz konusu zararlı maddelerin takı eşyalarında, oyuncaklarda, çocuk bakım eşyalarında ve kırtasiye ürünlerinde bulunan plastik malzemeler içinde bulunmasına yönelik kısıtlamalar getirilmiştir. Bu kısıtlama şartlarının detayları 23/06/2017 tarihli ve 30105 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasalların Kaydı Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmeliğin Ek-17sinde (23. Girdi-kadmiyum; 50. Girdi-PAHlar; 51 ve 52. Girdiler-fitalatlar) yer almaktadır. Bu şekilde plastiklerin çevreye ve insan sağlığına verebilecekleri zararların azaltılması/önlenmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

2) Avrupa Birliğince Plastik Katkı Maddelerine ve mikroplastiklere ilişkin olarak yapılan çalışmalar ve projeler Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca takip edilmektedir. Bu doğrultuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca da; Ülkemizdeki insan sağlığı ve çevre için risk teşkil eden ve plastik katkı maddesi olarak kullanılan maddelerin tespiti, bu maddelerin plastikteki işlevi ve aynı işlevi sağlayacak ve kullanımı daha güvenli maddelerle ikamelerine yönelik olarak proje çalışmaları planlanmaktadır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.